

suggests a meaning; (these are three अभिधा, लक्षणा and व्यञ्जना q. q. v. v.); general character or force of a word; भ्रमयति भारती त उरुवृत्तिभिरुक्थञ्जान Bhāg. 10. 87. 36.

-17 A style in composition (these are four; कौ(कै)शिकी, भारती, सात्वती and आरभटी q. q. v. v.); शुक्लारे कौशिकी वीरे सात्वत्यारभटी पुनः । रसे रौद्रे च बीभत्से वृत्तिः सर्वत्र भारती । चतस्रो वृत्तयो ह्येताः सर्वनाट्यस्य मातृकाः ॥ S. D. -18 Customary allowance. -19 Manner of thinking. -Comp. -अनुप्रासः a kind of alliteration; see K. P. 9. -अर्थम् ind. for the sake of subsistence; योऽध्यापयति वृत्त्यर्थमुपाध्यायः स उच्यते Ms. 2. 141. -उपायः a means of subsistence; यजनाध्यापन-प्रतिग्रहा ब्राह्मणस्यैव वृत्त्युपायाः ŚB. on MS. 12. 4. 36; सर्वेषां ब्राह्मणो विद्याद् वृत्त्युपायान् यथाविधि Ms. 10. 2. -कषित a. badly off or distressed for want of livelihood; क्षत्रियं चैव वैश्यं च ब्राह्मणो वृत्तिकर्षितौ [विसृयात्] Ms. 8. 411. -चक्रम् the wheel of state; स्वामिसेवकयोरेवं वृत्तिचक्रं प्रवर्तते Pt. 1. 81. -छेदः deprivation of the means of subsistence. -पक्षः (Mīmāṃsā) the case of a complex formation; वृत्तिपक्षे च समासस्य नित्यत्वात् ŚB. on MS. 10. 6. 4. -भङ्गाः, -वैकल्यम् want of a livelihood; वृत्तिभङ्गान्महीपालं त्यक्त्वा यान्ति सुसेवकाः Pt. 1. 153. -भाज् a. doing usual things (good and evil); कर्तृता तदुपलम्भतोऽभवद् वृत्तिभाजि करणे यथ-त्विजि Śi. 14. 19. -मूलम् provision for maintenance. -लामः (in phil.) ascertainment of the concurrent. -हेतुः = वृत्तिमूलम् q. v.; न लोकवृत्तं वर्तेत वृत्तिहेतोः कथंचन Ms. 4. 11. -स्थ a. 1 being in any state or employment. -2 well-conducted, of good behaviour. (-स्थः) a lizard, chameleon.

वृत्रः [वृ-रक्] 1 N. of a demon killed by Indra; (he is supposed to be a personification of darkness); see इन्द्र. -2 A cloud. -3 Darkness. -4 An enemy. -5 Sound. -6 A wheel. -7 N. of Indra. -8 A mountain. -त्रम् Leather. -Comp. -अरिः, -द्विष् m., -शत्रुः, -हन m. epithets of Indra; कुक्षेऽपि पक्षच्छिदि वृत्रशत्रौ Ku. 1. 20; वाचा हरिं वृत्रहणं स्मितेन 7. 46.

वृत्चन् m. Sky.

वृथा ind. [वृ-थाल् किञ्च] 1 To no purpose, in vain, uselessly, unprofitably; often with the force of an adjective; व्यर्थं यत्र कपीन्द्रसख्यमपि मे वीर्यं हरीणां वृथा U. 3. 45; दिवं यदि प्रार्थयसे वृथा भ्रमः Ku. 5. 45. -2 Unnecessarily. -3 Foolishly, idly, wantonly. -4 Wrongly; improperly. (At the beginning of comp. वृथा may be translated by 'vain, useless, improper, false, idle' &c.). -Comp. -अट्या strolling about idly, walking for pleasure; Ms. 7. 47. -अन्नम् food for one's own use only. -आकारः a false form, an empty show; पर्येहारान् वृथाकारान् स भवेद्राजवल्लभः Pt. 1. 58. -आर्तवा a barren woman. -आलम्भः Cutting unnecessarily; (ओषधीनां) वृथालम्भेऽनु-गच्छेद्वां दिनमेकं पयोव्रतः Ms. 11. 144. -उत्पन्न a. born in vain; तं (पुत्रं) कामजमरिकथीयं वृथोत्पन्नं प्रचक्षते Ms. 9. 147. -कथा idle talk. -जन्मन् n. unprofitable or vain birth. -दानम् a gift that may be revoked, or not made good

if promised; देवपितृविहीनं यदीश्वरेभ्यः स्वदोषतः । दत्वानुकीर्तनाच्चैव वेदाभिन्नतत्याग्निने ॥ अन्यायोपाजितं दानं व्यर्थं ब्रह्महणे तथा । गुरवेऽ-नृतवक्त्राय स्तेनाय पतिताय च ॥ कृतघ्नाय च यद्दत्तं सर्वदा ब्रह्मविद्विषे । याजकाय च सर्वस्य वृषल्याः पतये तथा ॥ परिचारकाय मृत्याय सर्वत्र पिशुनाय च । इत्येतानि तु राजेन्द्र वृथादानानि षोडश ॥ Vahni Purāṇa; Ms. 8. 159. -मति a. foolish-minded. -मांसम् flesh not intended for the Gods or Manes. -वादिन् a. speaking falsely.

वृष् I. 1 Ā. (but Paras. also in the Second Future, Aorist and Conditional, also in the Desiderative) (वर्धते, वृधे, अवृधत्-अवर्धिष्ट, वर्धिष्यते वत्स्यति, वृद्ध; desid. विकृसति, or विवर्धिषते) 1 To grow, increase; become larger, stronger, or greater, thrive, prosper; अन्योन्यजयसंरम्भो वृधे वादिनोरिव R. 12. 92; 10. 78; धनक्षये वर्धते जाठराग्निः Subhāṣ.; Bk. 14. 13; 19. 26; Ms. 7. 136. -2 To continue, last. -3 To rise, ascend. -4 To have cause for congratulation, usually with दिष्टया; दिष्टया धर्मपत्नी-समाग्नेन पुत्रमुखदर्शनेन चायुष्मान् वर्धते Ś. 7 'your honour is to be congratulated upon your union &c.' -Caus. (वर्धयति-ते, also वर्धापयति-ते) 1 To cause to grow, increase, augment, heighten, amplify, enhance; वर्धयन्निव तत्कृत्वानुद्वैर्धातुरेणुभिः R. 4. 71. -2 To cause to prosper or thrive, glorify, magnify, exalt; प्रजां संरक्षति नृपः सा वर्धयति पार्थिवम् H. 3. 3. -3 To congratulate, felicitate (वर्धापयति in this sense); जयेन जयतां श्रेष्ठं वर्धयन्ति स्म राघवम् Rām. 2. 20. 10; यदि कोऽपि त्वां सांप्रतं मद्यन्तिकालाभेन वर्धापयति तदा किं तस्य पारितोषिकं करोषि Māl. 8. -II. 10 U. (वर्धयति-ते) 1 To speak. -2 To shine.

वृद्ध a. [वृध्-क्त] (compar. ज्यायस् or वर्षीयस्, superl. ज्येष्ठ or वर्षिष्ठ) 1 Increased, augmented. -2 Full grown, grown up; अतीव वृद्धा बहुला नामृष्यत पुनः प्रजाः Mb. 12. 256. 13. -3 Old, aged, advanced in years; वृद्धास्ते न विचारणीयचरिताः U. 5. 35. -4 Advanced or grown up (at the end of comp.); cf. वयोवृद्ध, धर्मवृद्ध, ज्ञानवृद्ध, आगमवृद्ध &c. -5 Great, large. -6 Accumulated, heaped. -7 Wise, learned; वृद्धेभ्य एवेह मतिं स्म बाला गृह्णन्ति कालेन भवन्ति वृद्धाः Mb. 3. 133. 10. -8 Eminent in, distinguished by. -द्वः 1 An old man; हैर्यगधीनमादाय घोषवृद्धानुपरिस्थितान् R. 1. 45; 9. 78; प्राप्या-वन्तीनुदयनकथाकोविदप्रामवृद्धान् Me. 30. -2 A worthy or venerable man. -3 A sage, saint. -4 A male descendant. -द्वम् 1 Benzoin. -2 (In gram.) A word having a Vṛiddhi vowel in the first syllable, as आ, ऐ and औ. -Comp. -अङ्गुलिः f. 1 the thumb. -2 the great toe. -अवस्था old age. -आचारः an ancient or long-standing custom. -उक्षः an old bull. -उपसेविन् a. honouring the aged. -काकः a raven. -गर्भा a. far advanced in pregnancy. -नाभि a. corpulent, pot-bellied. -प्रमातामहः a maternal great-grand-father. -भावः old age. यश्चाफलस्तस्य न वृद्धभावः Mb. 3. 133. 9. -मतम् the precept of ancient sages. -युवतिः 1 a procuress. -2 a midwife; Buddh. -राजः a kind of sorrel. -वयस् a. older in age; वृद्धवयाः प्रत्युत्थेयः ŚB. on MS. 6. 2. 21. -वाहनः the mango tree, -श्रवस् m. an epithet of Indra; वृद्धश्रवाः